

متن پرسش

با سلام. استاد گرامی سوالی از محضرتان داشتم: ذکر به معنای تکرار واژگان آیا در متون دینی و از دیدگاه ائمه اطهار جایگاهی در خودسازی دارد؟ در جههای مختلف از انواع ذکر: لسانی و بدنی و قلبی یاد شده اما اخیرا در جایی نوشته شده بود که ذکر چیزی است که در بین مسلمانان رواج دارد و گویا منظور نویسنده این بود که در خود اسلام تاکید بر این موضوع نشده است. آیا ذکر مورد تأیید ائمه هست؟ آیا در سلوک معنوی موثر است؟

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیک السلام: مواردی داریم که خود ائمه «علیهم السلام» تکرار یک ذکر را توصیه فرموده‌اند که مرحوم شیخ عباس قمی هرچه در مفاتیح در رابطه با تکرار ذکر آورده همه مبتنی بر آن روایات است. یک نمونه ساده‌ی آن همین‌که شما در شب‌های احیاء در هنگام به‌سرگرفتن قرآن باید ده مرتبه بگویید: «بِکَ یا اللهُ» و رعایت تعداد این نوع ذکرها به همان شکلی که فرموده‌اند *إِنْ شَاءَ اللهُ* در سلوک معنوی تأثیر خود را دارد. موفق باشید